

S. Jostinga

Provinciale Waterstaat van Groningen

Nr. *5726*.

GRONINGEN, *9* Juni 1954.

BIJLAGEN { terug 2
 { nieuw -

Bericht op **kantbesch.** Ged. Staten
dd. 30 Maart 1954, nr. 5157.

ONDERWERP: Windwatermolen waterschap de Oostelijke Bedumerpolder.

In de bij nevenvermelde kantbeschikking hierbij teruggaande brief dd. 25 Maart 1954, nr. 18833, afdeling A wordt door de Minister van Verkeer en Waterstaat de vraag gesteld, of het juist is de financiering van het herstel van de windwatermolen van de Oostelijke Bedumerpolder onder de Wet B.W.O. te brengen, als het polderbelang onder normale omstandigheden de instandhouding van de molen blijkbaar vordert.

Naar aanleiding hiervan heb ik de eer Uw College het volgende mede te delen.

Door de dwingende omstandigheid, dat de polderbemaling moest blijven functionneren, is het waterschapsbestuur destijds direct tot daadwerkelijk herstel van de molen (inclusief 2 vijzels) overgegaan zonder de subsidie-toezegging af te wachten.

Bij het besluit tot herstel van de molen, is het waterschap ervan uitgegaan, dat o.m. op een behoorlijke rijkssubsidie zou mogen worden gerekend.

De subsidiëring is m.i. gemotiveerd als bijdrage in de hogere exploitatiekosten van de windwatermolen ten opzichte van een modern gemaal met motorische aandrijving.

Indien de rijkssubsidie voor de onderhavige windwatermolen zou worden onthouden, omdat de onderhavige herstellingskosten niet in het kader van de Wet B.W.O. zouden kunnen worden gefinancierd, moet er rekening mee worden gehouden, dat het waterschapsbestuur in de naaste toekomst niet meer zal medewerken aan het instandhouden van deze windwatermolen.

Bovendien zal dan bezwaarlijk kunnen worden tegengegaan, dat het waterschap binnen afzienbare tijd de molen door een in exploitatie goedkopere motorische bemaling vervangt.

Aan

Heren Gedeputeerde Staten
der provincie

Typ.H GRONINGEN

Coll. 4

Gezien de gemaakte, hoge herstelkosten aan de molen in de afgelopen jaren, zal de eventuele toepassing van de Wet B.W.O. in de komende jaren dan in zekere zin als een onbillijkheid worden gevoeld en kunnen ondanks de op grond van de Wet toe te passen sancties moeilijkheden met het waterschap worden verwacht.

Ik meen dan ook dat de vraag van de Minister bevestigend moet worden beantwoord om verzekerd te zijn, dat de molen ook in de toekomst behouden zal worden.

Overigens moge in herinnering worden gebracht dat de Minister wel in beginsel een subsidie heeft toegezegd o.m. in de reeds gemaakte herstelkosten van een andere windwatermolen (Noorderpolder), terwijl de Minister ook wel genegen was om de onderhoudskosten van windwatermolens onder bepaalde omstandigheden te subsidiëren met welke maatregelen toch ook min of meer polderbelangen onder normale omstandigheden worden gediend.

Ik geef U in overweging de Minister in bovenstaande zin te antwoorden.

DE DIRECTEUR -HOOFDINGENIEUR
VAN DE PROVINCIALE WATERSTAAT;

A. Oostinga 74

Provinciale Waterstaat van Groningen

Nr 11221

GRONINGEN, 26 October 1954.

BIJLAGEN { terug 1
 nieuw -

Bericht op brief Ged. Staten
dd. 18 Juni 1954, nr. 5157/61, 1e afd.

ONDERWERP: Windwatermolen waterschap
De Oostelijke Bedumerpolder.

Naar aanleiding van de nevenvermelde brief, heb ik de eer Uw College het volgende mede te delen.

Gedurende de jaren 1950, 1951 en 1952 zijn aan de onderhavige windwatermolen herstelwerkzaamheden uitgevoerd tot een bedrag van f.15.226,28.

Aannemende dat hiervan f.10.000,- als feitelijk herstel (verbetering en vernieuwing) is aan te merken en de rest als normaal onderhoud, dan zal bij een afschrijvingstermijn van 10 jaar voor de herstelde delen de jaarlijkse kosten aan afschrijving en rente (à 3½%) van het herstel worden $12,02 \times f.100,- =$ rond f.1.200,-.

De jaarlijkse onderhoudskosten voor een in bedrijf zijnde windwatermolen van de onderhavige grootte zijn in het algemeen te stellen op f.1.750,-, terwijl de bedieningskosten (loon molenaar, sociale lasten, woning molenaar) voor het algemene geval gevoeglijk kunnen worden gesteld op tenminste f.1.500,- per jaar. De totale jaarlijkse kosten voor de windwatermolen zouden dan zijn $f.1.200,- + f.1.750,- + f.1.500,- =$ f.4.450,-.

Met het stichten van een gemaal, dat de onderhavige windwatermolten kan vervangen, zou aan aanlegkosten een bedrag van ongeveer f.50.000,- gecoeild zijn. Bij een gemiddelde afschrijvingstermijn voor onderdelen van dit gemaal van 30 jaar worden de jaarlijkse kosten aan afschrijving en rente (à 3½%) $5,44 \times f.500,- =$ f.2.720,-.

De jaarlijkse onderhoudskosten voor een in bedrijf zijnd gemaal kunnen worden gesteld op f.250,- en de bedieningskosten op f.150,- (waarbij dan de molenaar zou kunnen worden gemist).

Aan

Heren Gedeputeerde Staten
der provincie

Typ.N. GRONINGEN
Coll. *M*

Provinciale Waterstaat van Groningen

Voor het electr. stroom- of brandstoffenverbruik zou in dit geval een bedrag van rond f.1.000,- per jaar kunnen worden aangehouden. De totale jaarlijkse kosten voor een motorische bemaling zouden dan belopen f.2.720,- + f.250,- + f.150,- + f.1.000,- = f.4.120,-.

Uit vergelijking van de hierbovengenoemde geraamde jaarlijkse kosten van de in bedrijf zijnde windwatermolen en van een eventueel te stichten motorische bemaling kan dus worden geconcludeerd dat een nieuwe motorische bemaling in exploitatie in geen geval onvoordeliger zou zijn dan de windbemaling, zoals ik ook reeds opmerkte in mijn brief dd.9 Juni 1954, nr.5726, aan U gericht.

Hierbij is dan nog niet in rekening gebracht de omstandigheid van de hoge ouderdom van de windwatermolen gesteld tegenover het nieuwe gemaal, m.a.w. dat het vernieuwingsfonds bij de bestaande windbemaling een aanmerkelijke hogere jaarlijkse premie vraagt dan voor het nieuwe motorisch gemaal het geval zou zijn.

Bovendien heeft een motorische bemaling het grote voordeel, dat het polderwater veel beter op peil kan worden gehouden dan bij een windbemaling, daar men niet afhankelijk is van de onzekere factor, welke de wind vormt. Voor de te velde staande gewassen is een constante polderwaterstand van het grootste belang. Deze factor kan echter bezwaarlijk in concrete geldsbedragen worden uitgedrukt, vooral niet in het onderhavige geval van de Oostelijke Bedumerpolder, waarbij over 2 verschillende bemalingsinstallaties wordt beschikt.

Het bovenstaande moge Uw College echter duidelijk maken, dat de windbemalingsinstallatie in veel mindere mate rendabel is dan een motorische bemaling en dat, indien de herstelkosten van de onderhavige windwatermolen niet voor subsidie in aanmerking zouden kunnen komen, het waterschapsbestuur in de toekomst deserszijds bezwaarlijk meer zal kunnen worden aangespoord om mede te werken aan het instandhouden van de windwatermolen, al zou zulke voor het algemene belang ingevolge de bepalingen van de Wet Bescherming Waterstaatswerken Oorlogstijd kunnen worden gevorderd.

DE DIRECTEUR-HOOPDINGENIEUR
VAN DE PROVINCIALE WATERSTAAT:

Ann
Heren Gedeputeerde Staten
der provincie
GRONINGEN

*De Oostlinge*¹⁶

Provinciale Waterstaat van Groningen

Nr. *10327*

GRONINGEN, *22* September 1955.

BIJLAGEN { terug -
 { nieuw -

Bericht op - Ged. Staten

ONDERWERP: Windwatermolen
waterschap Oostelijke
Bedumerpolder.

Naar aanleiding van de bij nevenvermelde kantbeschikking hierbij teruggaande brief dd. 16 Augustus 1955, nr. 53850, waarbij de Minister van Verkeer en Waterstaat mededeelt, dat de Wet Bescherming Waterstaatswerken in oorlogstijd niet op de onderhavige windwatermolen van toepassing kan worden gesteld, omdat deze molen het enige wateropvoerwerktuig van de polder is en waarbij voorts wordt verklaard, dat Uw College het toezicht uitoefent op het onderhoud van de molen, zodat het in vervalgraken van de molen niet behoeft te worden gevreesd, heb ik de eer U het volgende te berichten.

Dat de onderhavige windwatermolen het enige opmalingswerktuig van de polder zou zijn, is niet juist.

De Oostelijke Bedumerpolder (opp. 1360 ha) beschikt naast de windwatermolen nog over een electrisch aangedreven gemaal met pompcapaciteit van 120 m³/minuut, zoals ook uit de Waterstaatskaart blijkt.

In tijden van brandstoffenschaarste moet de windwatermolen waterstaatkundig van belang worden geacht, gezien het lage polderpeil (2 m - N.A.P.) en de omstandigheid, dat met betrekkelijk weinig omvangrijke voorzieningen zo nodig de aangrenzende 450 ha grote Oudezijlstermolenpolder en de 567 ha grote Oostpolder, beide met uitsluitend motorische bemalingen, mede bemalen zouden kunnen worden door de onderhavige windwatermolen.

Inderdaad zou op grond van artikel 34 van het Algemeen Reglement voor de waterschappen in de provincie Groningen het waterschapsbestuur kunnen worden verplicht alle te onderhouden voorwerpen, w.o.

Aan
Heren Gedeputeerde Staten
der provincie

Typ. H
Coll. *13* GRONINGEN

ook de windmolens, behoorlijk te doen onderhouden.

Het is echter niet aan te bevelen en ook niet mogelijk om een waterschap te dwingen een verouderd bemalingswerktuig met zijn gebreken en veel duurdere exploitatie te handhaven en te blijven onderhouden om de belangen te dienen, welke zich ver buiten die van het betreffende waterschap uitstrekken, zonder dat daar een ruime financiële tegemoetkoming van buitenaf tegen overstaat.

Ik geef U in overweging de Minister voornoemd in bovenstaande zin in te lichten en te verzoeken te willen overwegen zijn standpunt te herzien.

DE DIRECTEUR-HOOPDINGENIEUR
VAN DE PROVINCIALE WATERSTAAT:

DE GRONINGER
STADT